

UNIVERSITI SAINS MALAYSIA

Peperiksaan Kursus Semasa Cuti Panjang
Sidang Akademik 2004/2005

Mei 2005

MAT 122 – PERSAMAAN PEMBEZAAN 1

Masa : 3 jam

Sila pastikan bahawa kertas peperiksaan ini mengandungi **EMPAT [4]** muka surat yang bercetak sebelum anda memulakan peperiksaan ini.

Jawab **semua EMPAT [4]** soalan.

...2/-

1. (a) Selesaikan

(i) $\frac{dy}{dx} + 3y = 3x^2 e^{-3x}$

(ii) $\frac{dy}{dx} - y = xy^5, y(0) = 2$

(iii) $\frac{d^2y}{dx^2} - 3\frac{dy}{dx} + 2y = 2e^x - \sin x$

(iv) $\frac{d^2y}{dx^2} + y = \tan x, 0 < x < \frac{\pi}{2}$

(b) Cari penyelesaian kedua bagi $x^2 \frac{d^2y}{dx^2} + x \frac{dy}{dx} - y = 0$ dengan menggunakan kaedah perubahan parameter, jika $y_1(x) = x$ adalah satu penyelesaiannya.

(c) Dapatkan penyelesaian siri kuasa bagi persamaan pembezaan $\frac{d^2y}{dx^2} = xy$, $-\infty < x < \infty$ sekitar $x = 0$. Dapatkan batas bawah jejari penumpuan penyelesaian siri tersebut.

[25 markah]

2. (a) (i) Tentusahkan bahawa fungsi – fungsi $y_1(x) = 1 - x$ dan $y_2(x) = -x^2 / 4$ setiap satunya adalah penyelesaian bagi masalah nilai awal

$$y' = \frac{-x + (x^2 + 4y)^{\frac{1}{2}}}{2}, \quad y(2) = -1$$

(ii) Di manakah setiap penyelesaian ini sah?

(iii) Terangkan mengapakah kewujudan dua penyelesaian bagi masalah nilai awal di atas tidak bercanggah dengan Teorem Kewujudan dan Keunikan.

(b) (i) Tunjukkan bahawa $\frac{1}{Mx - Ny}$ bila $Mx - Ny$ tidak sama dengan 0 secara secaman, adalah suatu faktor pengamir bagi persamaan

$$\begin{aligned} Mdx + Ndy \\ = yf_1(xy)dx + xf_2(xy)dy = 0 \end{aligned}$$

...3/-

(ii) Seterusnya, selesaikan

$$y(x^2 y^2 + 2)dx + x(2 - 2x^2 y^2)dy = 0$$

(c) Selesaikan persamaan pembezaan

$$x \frac{dy}{dx} + 6y = 3xy^{4/3}$$

[25 markah]

3. (a) Buktikan bahawa jika $\phi_1(x)$ dan $\phi_2(x)$ ialah penyelesaian bagi persamaan pembezaan linear dan homogen $a(x) \frac{d^2 y}{dx^2} + b(x) \frac{dy}{dx} + c(x)y = 0$ di mana $a(x) \neq 0$, $\forall x \in I$, $a(x)$, $b(x)$ dan $c(x)$ selanjut pada I maka $c_1 \phi_1 + c_2 \phi_2$ dengan c_1 dan c_2 sebagai pemalar sebarang, adalah juga suatu penyelesaian persamaan pembezaan tersebut.

(b) Gunakan kaedah Euler untuk mendapatkan penyelesaian berangka bagi masalah nilai awal $\frac{dy}{dx} = 2xy$, $y(0) = 1$ apabila $x = 1.5$. Gunakan $h = 0.1$. Dapatkan penyelesaian tepat masalah nilai awal di atas dan hitungkan peratusan ralat relatifnya.

[25 markah]

4. (a) Diberikan x , y dan z adalah fungsi – fungsi dari t dan

$$\frac{dx}{dt} = 3x - 2y, \frac{dy}{dt} = -x + 3y - 2z, \frac{dz}{dt} = -y + 3z,$$

selesaikan sistem persamaan pembezaan tersebut.

(b) Perkembangan bagi dua spesis yang bersaing untuk suatu sumber makanan diwakili oleh dua persamaan

$$\frac{dx}{dt} = ax - by, \quad \frac{dy}{dt} = -cx + dy$$

dengan x, y sebagai populasi kedua – dua spesis dan a, b, c, d ialah pemalar – pemalar positif.

(i) Tunjukkan bahawa x memenuhi

$$\frac{d^2x}{dt^2} - (a+d)\frac{dx}{dt} + (ad-bc)x = 0$$

(ii) Tunjukkan bahawa x mempunyai penyelesaian di dalam bentuk

$$x = Ae^{\alpha_1 t} + Be^{\alpha_2 t}$$

dengan sekurang – kurangnya satu α_i positif.

(iii) Cari penyelesaian bagi x .

(iv) Dengan menggunakan nilai $a=d=4$, $b=1$, $c=4$ dan $x(0)=700$, $y(0)=3400$, tentukan bilakah satu spesis menjadi pupus.

[25 markah]

-ooo000ooo-